

היו בודקין פרק חמישי סנהדרין

מב.

עין משפט נר מצוה

כד א מ"י פ"י מהלכות
נבוכד נהלה ח סמג
עשין ז ונברך אלפס עור
נבוכד פ"ד ד"ל:
כה ב מ"י ומגן שס
טושי"ע א"ח סימן
מכו סעף ז ונברך אלפס
[סז]:

ב ג א מ"י שס הלכה טז
טושי"ע שס סעף א
[ונברך אלפס שס]:
כז ד מ"י פ"ב מהלכות
עדות הלכה ה סמג
עשין קק:
כה ה מ"י פ"י מהלכות
מסעדות הלכה ח סמג
עשין נח:
ו מ"י פ"ב מהלכות
הל' יג ש"ע ד"ד סי' רנב
סמ"ג יג [בבב]:
כז ז ח מ"י שס פ"ט
הלכה ז:

רבינו הנאל

מלשון נפה. והיא עגולה
במלואה. ואמר ליברך
על הלבנה כשתמלא
הטוב והמטיב וחינן או
כשיתשר מבך עלה ברוך
דין האמת אלא כיון
דאורחה היא לית בה
ברכה. א"ר יוחנן אל
המבך על החדש כאלו
מקבל פני שכנה. שנאמר
החדש הזה לכם וכתיב זה
אלי ואנוהו וכי מברכין אין
מברכין אלא מעומד.
מירמיר אמר וזאת הו
מכתפי' להו ומברכי ברכת
החדש. בא"ר אמ"ה אשר
במאמרו ברא שחקים
וברוח פיו כל צבאם חוק
וחן נתן להם שלא ישנו
את תפקידם ששים
ושמחים לעשות רצון
קונם פועלי אמת
שפועלת אמת ללבנה
אמר לתלמידי שטרת
תפארת התעורר בשן שון
עתידי' להתחדש כמותה
ולפאר ליצורם על כבוד
מחדש. בא"ר מחדש
חדשים: ב"ר אתה מוצא
מלחמת התורה במי
שבירו חבילות של משנה
רב יוסף היה קורא
אנפשיה ורב תבואות בכח
שור כרכתי בכור שורו
הדר לו וכיון ששמו יוסף
וכוהו הבחייתיה היה אומר
אני בכחי מרבה תבואות
כדגוסי' הכל צדיקין למרי
חייטיא נגדאי: אחד אומר
ב' שעות ואחד אומר ב'
שעות עדותן קיימת כר' א'
אמר בה' ואחד אומר בו'
עומת בטלה. שבחשמי
המנה במורה ובו' חמה
במעריב. ואין אדם טורע
בוה. אמר רב שמיר בר
אשי לא שני אלא שעות
אבל אחד אומר קודם הנץ
החמה ואחד אומר א'
החמה הנץ החמה עדותן
בטלה ולא אמרי' בגלויא
הוה קאי והורורי בעלמא
הוה דתוא: הוה מבניסין
השני ובדקין אותו נמצאו
דבריהם מכונים פותחין
בכות. אמר אחד מן
העדים יש לי ללמד עליו
זכות וא' מן התלמידים
אמר יש לי ללמד עליו
זכות משתקין אותו. אמר
אחד מן התלמידים יש לי
ללמד עליו זכות מעלין
ומושבין אותו עמקן ולא
היה יורד משם כל היום
אם אין ממש בדבריו אבל
היה יורד משם לעולם.

וכרווייהו כר' יוחנן. צמלמיה דר' יוחנן פליגי ועד שנמלמל סבירא להו מיהו רב יהודה סבר מלוי פגיממה דקאמר ר' יוחנן למיהו כי יתרא דהואי כמו יתר של קשת שמהא כל פגימת הקשת מליאה עד היתר דהיינו חצי העיגול והאי לכוף שצנעה הוא ונהרדעי סבירי מלוי פגימה דקאמר ר' יוחנן עד דתהוי כי נפיה עגולה צמלמיה: וליברך הטוב והמטיב. דלרצו יהודה פריך נהי נמי דמשצנעה ואלך ליכא למימר מחדש חדשים ליברך מיהא הטוב והמטיב שכל שעה הוא מטיב לנו צמלמיה תמיד שמוספת להאיר לעולם: אטו כי חסר. מי חשבינן לה רעה לגבן לצרכי דין האמת דנחשבו את מליאתה טיבותא לצרכי הטוב והמטיב: וליברך דין האמת דין האמת בחסרונה וטוב המטיב צמלמיה: דהיינו אורחיה. בכל חודש צריאת עולם כמנהגו היא ואין כאן דין פורענות בחסרונה ולא הצטננה לנו חסד צמלמיה: דין. אילו לא זכו למנוח אחרת אלא לו שמקבלין פני שכניה פסא אמת צמלמיה כדאמרן בג"ש: אמר אבי. הואיל ומקבל פני שכניה הוא מעומד צעי לצרכי מפני כבוד שכניה שהוא מקבל: תפקידם. מלוא שזיתם להתנבג צהילוך תקופותיהם: ששים ושמיים. כדכתיב (תהלים יט) ישיש כגבור: פועלי אמת. כל שאינם משלים את עמדם: ולללנה אמר. הקצרה שמתחדש בכל חדש: עטרה תפארת. היא זו לעמוסי צטן סימן הוא להם שאף הם שמונים לללם עתידים להתחדש: צגלותן כמותה ולפאר יוצרם: מלחמה של טורה. וריותיה ולעמוד על צוריה ועל עיקרה לא קטעו המפולפל ומחודד ובעל סבלו ולא למד משניות וצרייתות הרבה כי מהיכן יתגלה הסוד אלא צבעל משניות הרבה שאס יטעך לו טעם צכאן ילמדנו מתוך משנה אחרת או אם יקשה לו דבר על דבר יצין מתוך משניות הרבה שזידו הא מני פלוני היא ששמעוהו במקום אחר אומר כך: לא שנו אלא שעות. דמר סבר טעמי אינש הכי ומר סבר לא טעמי כולי האי: אכל. הנך החמה סימן מובהק הוא ואין לטעות צהנך החמה בתוך שהיא זורמת: ירידה לו. שאס יורידוהו היום לעין כל צושה היא לו: לא ראו. האחד נאלו את עממן של אלו והרי הן צמלמיה מנו: וניפטייה מעיקרא. משהוסיפו עד שצעים ואחד ונחלקו למה אלו מאחרים הדבר לדון אלו כנגד אלו מי אית לן להדורי צתר חובה: כדי שלא ילאו מניס דין מעורבים. גנאי לצי"ד שיאלו צמלמיה ואין יודעין גמור את הדין: וניפטייה מני דינא קמא. למה מוסיפין משתלחו הראשונים ידונו אלו כנגד אלו אם ראה אי' נאלו את דברי אלו הרי טוב ואס ללא יפטרואו: קש דינא. זקן דין זה ועמוק וקשה ולריך להמתין בו: איפכא מיבעי ליה. צדיני נפשות צריך לעיין יתר: חסד דינא. יפה העמדת עין צוריק ואין דעת ממנו צריך להפך ולדקדק בו ואין אומרים כן צדיני נפשות שאף משגמרוהו אס ידקדק האחד וימצא לו זכות מחזיקין את הדין: אינו דומה כו'. טוב הוא לו שיהא הוא מצייש עצמו ואל

ותרוייהו כר' יוחנן סבירא להו הא למיהו כי יתרא הא למיהו כי יתרא רב אחא מדפתי לרבינא וליברך הטוב והמטיב אמר ליה אטו כי חסר מי מברכין דין האמת דלברך הטוב והמטיב וליברכיהו לתרויהו כיון דהיינו אורחיה לא מברכין וא"ר אחא בר חנינא א"ר אסי א"ר יוחנן כ"ל המבך על החדש צומנו כאילו מקבל פני שכניה כתיב הכא החדש הזה וכתוב התם זה אלי ואנוהו תנא דבי רבי ישמעאל אילמלא (לא) זכו ישראל אלא להקביל פני אביהן שבשמים כל החדש וחדש דיים אמר אביי הלכך נמימניהו מעומד מרימר ובר זוטרא מכתפי (אהרדי) ומברכי א"ל רב אחא לרב אשי במערבא מברכי ברוך מחדש חדשים אמר ליה האי נשי יודין נמי מברכי אלא כדרב יהודה דאמר רב יהודה צברוך [וכו'] אשר במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם חוק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם ששים ושמיים לעשות רצון קונם פועלי אמת שפעולתן אמת וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי במן שהן עתידין להתחדש כי בתחבולות תעשה לך מלחמה א"ר אחא בר חנינא א"ר אסי א"ר יוחנן כמי אתה מוצא מלחמתה של תורה במי שיש בידו חבילות של משנה קרי רב יוסף אנפשיה ורב תבואות בכח שור: אחד אומר בשתי שעות כו': א"ר שימי בר אשי לא שנו אלא שעות אחד אומר קודם הנץ החמה ואחד אומר לאחר הנץ החמה עדותן בטילה פשיטא דלא אלא אחד אומר קודם הנץ ואחד אומר (ה) בתוך הנץ הא נמי פשיטא מהו דתימא הא בגילויא קאי וזהרורי בעלמא הוא דחזא קמ"ל: ואחר כך מכניסין כו': אותו היום ותו לא והתניא (ה) אם יש ממש בדבריו לא היה יורד משם לעולם ואם אין ממש בדבריו אין יורד כל היום כולו כדי שלא תהא עלייתו ירידה לו אמר אביי תרגומה אאם אין ממש בדבריו: מצאו לו זכות כו': יין מאי טעמא לא אמר רבי אחא בר חנינא אמר קרא ולרוזנים אי שכר העוסקין ברוז של עולם יאל ישתכרו: (ה) מצאו לו זכות כו': לא ראו מאי א"ר אחא פוטרין אותו וכן א"ר יוחנן פוטרין אותו א"ל רב פפא לאביי וליפמריה מעיקרא א"ל הכי א"ר יוחנן כדי שלא יצאו מב"ד מעורבבין איכא דאמרי א"ל רב פפא לאביי ולמה לי יוסיפו ליפמריה מבי דינא קמא אמר ליה ר' יוסי קאי כוותך דתניא ר' יוסי אומר כשם שאין מוסיפין על ב"ד של שבעים ואחד כך אין מוסיפין על ב"ד של עשרים ושלושה ת"ר אומר בדיני ממונות נזדקן הדין ואין אומר בדיני נפשות נזדקן הדין מאי נזדקן הדין אי לימא קש דינא איפכא מיבעיא ליה אמר רב הונא בר מנחם משמיה דרב אחא בריה דרב איקא איפוך רב אשי אמר לעולם לא תיפוך ומאי נזדקן הדין חכם דינא מיתיבי (ה) גדול שבדינין אומר נזדקן הדין אי אמרת בשלמא חכם דינא היינו דאמר גדול אלא אי אמרת קש דינא לא סגיא דלא אמר גדול כסופי הוא דקא מיכסיף נפשיה אין (ה) אינו דומה מתבייש מעצמו למתבייש מאחרים איכא דאמרי אי אמרת בשלמא קש דינא היינו דאינו דומה מתבייש מעצמו למתבייש מאחרים אלא אי אמרת חכם דינא גדול אשבוחי משבח נפשיה והכתיב יהללך זר ולא פוך שאני מילתא דבי דינא דאגדול רמיא כדתנן גמרו את הדבר היו מכניסין אותן גדול שבדינין אומר איש פלוני אתה זכאי איש פלוני אתה חייב:

הדרן עלך היו בודקין

הדרן עלך היו בודקין

הדרן עלך היו בודקין

הדרן עלך היו בודקין

יאלר אחד מתצייש קש דינא ויתצייש מאחרים: אגדול רמיא. ואפי' דברים של צנח הוא אומנן:

הדרן עלך היו בודקין

הדרן עלך היו בודקין

הדרן עלך היו בודקין

הדרן עלך היו בודקין

הדרן עלך היו בודקין

הדרן עלך היו בודקין

הדרן עלך היו בודקין